

**УНИВЕРЗИТЕТ УКРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ УЈАГОДИНИ**

**ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ
ПОДМЛАТКА**

Јагодина, 2011.

184. став 1. тачка 12, а у вези са чланом 92. став 2. Статута Педагошког факултета у Јагодини (пречишћен текст), Наставно-научно веће Педагошког факултета у Јагодини, на седници одржаној 6. јула 2011. године, једногласно је донело

ПРОГРАМ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

На Педагошком факултету у Јагодини организује се научноистраживачки рад који је у функцији унапређивања научних сазнања, првенствено из области дидактичко-методичких дисциплина за које је Факултет матичан. Научноистраживачки рад се изводи према Годишњем програму рада Факултета и посебном Програму научноистраживачког рада, а наставници и сарадници га остварују у оквиру својих радних обавеза.

Факултет обавља научноистраживачку, уметничку и стручну делатност у оним областима науке и уметности које су релевантне за образовање учитеља и васпитача. Полазиште иновација у наставном процесу јесу подаци и закључци добијени систематским и научноистраживачким радом. Садржаји курсева ослањају се на савремена научна и научноистраживачка достигнућа, те се на све ове начине остварује јединство образовног, научноистраживачког, уметничког и професионалног (стручног) рада.

Циљеви научноистраживачког рада доприносе реализацији стратешких циљева Факултета и усклађени су како са њима, тако и са националним и европским циљевима и стандардима високошколског образовања.

У складу са тенденцијама савремене европске универзитетске праксе, на Педагошком факултету у Јагодини посебна пажња се посвећује и развоју научноистраживачког подмлатка. Поред подршке младим сарадницима Факултета за учешће у научно-истраживачким пројектима, један од основних задатака је и оспособљавање студената основних академских, и нарочито последипломских студија, за бављење научноистраживачким радом. Тиме се остварује и негује партнерски однос између наставника и студената, повећава се квалитет њихових професионалних

компетенција и омогућава мобилност студената по европским универзитетима у оквиру заједничког европског образовног простора, у оквиру Болоњског процеса.

У циљу организовања и реализовања научноистраживачких, развојних и стручних пројеката, Факултет остварује и планира сарадњу са другим високошколским установама у земљи и иностранству, научноистраживачким установама и другим организацијама и заједницама, са којима на основу заједничког интереса закључује одговарајуће уговоре. Саставни део ових активности је и укључивање сарадника у научноистраживачке пројекте, у функцији развоја научноистраживачког подмлатка.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ ПОДМЛАТКА

2.1. Принципи добре научне праксе

Од резултата рада научника зависе, директно или индиректно, напредовање науке и развој друштва у целини. Полазну основу Програма развоја научноистраживачког подмлатка чини упознавање младих истраживача са принципима добре научне праксе. Резултати научноистраживачког рада у директној су вези са овим принципима (*Good Scientific Practice*). Од младих истраживача се тражи да прихвате и у свом научном раду примењују следеће принципе:

- Битне карактеристике научног рада, критичност и егзактност, примењују се у свим фазама научноистраживачког рада, од израде научноистраживачког пројекта и постављања хипотеза до публиковања резултата истраживања;
- Коришћена методологија и резултати треба да се презентују на начин који обезбеђује њихову научну верификацију;
- Истраживања треба да се спровode у складу са најновијим научним достигнућима, што подразумева познавање адекватне научне и стручне литературе и примену релевантне научне методологије;
- Резултати научних сазнања објављују се у научним публикацијама и другим видовима научне комуникације. Објављивање резултата је део научног процеса за који су подједнако одговорни сви аутори.

2.2. Формирање истраживачких група

У истраживачком раду по правилу учествује више истраживача/научника који на различите начине доприносе дефинисању циљева истраживања, њиховој реализацији, квантитативној и квалитативној обради добијених података, анализи и интерпретацији добијених резултата, те њиховом презентовању научној јавности. У складу са тим, сваки од чланова истраживачког тима сноси одређену одговорност. Млади истраживачи се оспособљавају за одговорно учешће у научноистраживачким тимовима и сходно томе им се презентују следећа правила:

- Истраживачке тимове чини одређени број учесника, од којих свако има јасно дефинисан задатак;
- Чланови истраживачког тима у обавези су да поштују принципе добре научне праксе и да у вези са свим питањима реализације циљева истраживања и финализације научног рада сарађују са другим колегама и руководиоцем групе;
- Руководиоци истраживачких тимова су, по правилу, научни радници са вишим звањима. Руководилац тима одређује основне правце истраживања и њихову реализацију. Он координира и одговара за рад учесника тима, обезбеђује услове за реализацију програма и неопходну едукацију млађих сарадника и заступа групу пред вишим организационим структурама;
- Руководилац истраживачког тима је дужан да обезбеди стваралачку атмосферу, колегијалну сарадњу и услове за академску дискусију, као и за решавање конфликта унутар и ван истраживачког тима. Уколико је потребно, о конфликтима унутар истраживачког тима обавештава продекана за научноистраживачки рад или декана Педагошког факултета у Јагодини и тражити њихово мишљење;
- Руководилац тима посебно прати учешће младих истраживача у одређеном пројекту, даје им неопходне инструкције, савете и подршку и брине о њиховом усавршавању у области научноистраживачког рада. О степену ангажовања и квалитету рада младих истраживача у оквиру истраживачког пројекта руководилац тима обавештава Научно-наставно веће Факултета;
- Примењена методологија и резултати истраживања у оквиру истраживачког тима су поверљиви све док се не прикажу научној јавности. Изузетно, а уз изричиту дозволу свих коаутора и руководиоца истраживачког тима, методологија и резултати истраживања могу се објавити и раније;

- Руководилац истраживачког тима је дужан да обезбеди завршну фазу процеса истраживања – објављивање резултата истраживања тима и/или појединих сарадника.

2.3. Задаци и брига о научноистраживачком подмлатку

Принципи развоја научноистраживачког подмлатка уграђени су у све сегменте Програма рада Педагошког факултета у Јагодини, а смернице добре научне праксе су саставни део образовања младих научника. Обавеза је руководиоца истраживачког тима да са њима упозна младог сарадника одмах по приступању тиму. Наставници Педагошког факултета у Јагодини својим личним примером треба студентима и младим научницима да буду узор научног поштења и поштовања принципа добре научне праксе у истраживачком раду. Рад са младим сарадницима подразумева и следеће:

- Млади истраживачи ће, у складу са могућностима и потребама, бити укључивани у научноистраживачке програме и пројекте који се реализују на Факултету;
- Научни подмладак има право на сталну и редовну помоћ старијих и искуснијих истраживача, која се спроводи кроз менторски рад и руковођење истраживачким тимом. Ментор или руководилац истраживачког тима у обавези су да раде одговорно и колегијално.
- Рад младог истраживача у научним програмима мора да буде унапред јасно и недвосмислено дефинисан;
- Млади сарадници имају право на стручну и саветодавну подршку у реализацији научних истраживања која врше у оквиру пријављених докторских дисертација;
- Млади истраживачи који учествују у истраживачким пројектима у обавези су да редовно усмено и најмање једанпут годишње писмено руководиоцу истраживачког тима подносе извештаје о току свог истраживачког рада, као и да учествују у свим активностима везаним за реализацију пројекта;
- Факултет ће, у складу са својим могућностима, подстицати учешће младих истраживача на научним скуповима и земљи и иностранству и њихову мобилност у европском образовном оквиру.

3. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

За научна истраживања обезбедиће се услови који ће омогућити и осигурати тражени, односно задати квалитет рада. На нивоу Педагошког факултета у Јагодини правила за спровођење квалитета научноистраживачког рада биће усклађена са међународним препорукама (*Good Scientific Practice*) и националним стандардима.

Оцена квалитета научноистраживачких пројеката врши се једном годишње, најкасније годину дана од њиховог одобравања, и у склопу Годишњег извештаја о раду. Критеријуми за оцену квалитета обухватају:

- број и врсту радова (докторски и магистарски радови, монографије, поглавља, радови у часописима) проистеклих из пројекта;
- учешће на научним скуповима, са подацима о томе да ли је рад публикован, те да ли је публикован у изводу или у целини;
- однос броја ангажованих наставника/сарадника на пројекту и броја публикованих радова;
- категорију радова, према импакт фактору односно листи Министарства просвете и науке;
- евиденцију о утрошку средстава са пројекта.

Спровођење и контрола реализације донетих правила, као и координација са националним и интернационалним супервизорима, поверава се Комисији за обезбеђивање квалитета Педагошког факултета у Јагодини. Унутар самог истраживачког тима, контрола квалитета научноистраживачког рада поверава се једној особи која има наставничко звање.

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ

ПРЕДСЕДНИК
ДЕКАН

Проф. мр Сретко Дивљан